

(Akty przyjęte na mocy Tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej)

WSPÓLNE STANOWISKO RADY 2005/329/WPZiB

z dnia 25 kwietnia 2005 r.

dotyczące Konferencji przeglądowej 2005 Stron Układu o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 15,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia Europejska nadal uznaje Układ o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej (NPT) za kamień węgielny światowego systemu nierozprzestrzelenia broni jądrowej, podstawowy fundament realizacji rozbrojenia jądrowego zgodnie z art. VI NPT oraz za istotny element dalszego rozwoju wykorzystywania energii nuklearnej do celów pokojowych.

(2) W dniu 17 listopada 2003 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2003/805/WPZiB w sprawie upowszechnienia i wzmocnienia porozumień wielostronnych w dziedzinie nierozprzestrzelenia broni masowego rażenia oraz środków jej przenoszenia⁽¹⁾. W dniu 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię przeciwko rozprzestrzeleniu broni masowego rażenia.

(3) Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych jednomyślnie przyjęła Rezolucję nr 1540(2004), w której rozprzestrzelenie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia uznaje się za zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

(4) Konferencja 1995 Stron Układu o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej, której zadaniem był przegląd Układu i kwestii jego przedłużenia, przyjęła decyzje w sprawie przedłużenia na czas nieokreślony Układu o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej, zasad i celów dotyczących jej nierozprzestrzelenia i rozbrojenia jądrowego, zintensyfikowania procesu przeglądu tego Układu oraz rezolucji w sprawie Bliskiego Wschodu.

(5) W dniu 13 kwietnia 2000 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2000/297/WPZiB dotyczące Konferencji przeglądowej 2000 Stron Układu o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej⁽²⁾.

(6) Konferencja przeglądowa 2000 dotycząca NPT przyjęła dokument końcowy.

(7) Komitet przygotowawczy do Konferencji przeglądowej 2005 dotyczącej NPT odbył trzy sesje w dniach 8-19 kwietnia 2002 r. w Nowym Jorku, 28 kwietnia – 9 maja 2003 r. w Genewie oraz 26 kwietnia – 7 maja 2004 r. w Nowym Jorku.

(8) W dniu 29 kwietnia 1997 r. Rada przyjęła wspólne działanie 97/288/WPZiB w sprawie wkładu Unii Europejskiej we wspieranie przejrzystości w dziedzinie kontroli wywozu w zakresie technologii jądrowych⁽³⁾.

(9) W dniu 17 maja 2004 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2004/495/WPZiB w sprawie wspierania działań MAEA w ramach Planu Bezpieczeństwa Jądrowego i w ramach wprowadzania w życie strategii UE przeciwko rozprzestrzeleniu broni masowego rażenia⁽⁴⁾.

(10) W dniu 1 czerwca 2004 r. Rada przyjęła deklarację poparcia dla inicjatywy dotyczącej przeciwdziałania rozprzestrzeleniu broni masowego rażenia.

(11) Podpisano następujące protokoły, które weszły w życie w dniu 30 kwietnia 2004 r.: Protokół dodatkowy do Porozumienia weryfikacyjnego między państwami nie posiadającymi broni jądrowej, członkami Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom), Euratomem a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (MAEA), Protokół dodatkowy do Porozumienia o zabezpieczeniach między Francją, Euratomem i MAEA, oraz Protokół dodatkowy do Porozumienia o zabezpieczeniach między Zjednoczonym Królestwem, Euratomem i MAEA.

(12) W świetle wyników Konferencji przeglądowej 2000 i dyskusji podczas trzech posiedzeń komitetu przygotowawczego do Konferencji przeglądowej 2005 dotyczącej NPT oraz biorąc pod uwagę obecną sytuację, należy uaktualnić i w dalszym ciągu rozwijać cele określone we wspólnym stanowisku 2000/297/WPZiB, a także inicjatywy podejmowane zgodnie z jego warunkami,

⁽¹⁾ Dz.U. L 302 z 20.11.2003, str. 34.

⁽²⁾ Dz.U. L 97 z 19.4.2000, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 120 z 12.5.1997, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 182 z 19.5.2004, str. 46.

PRZYJMUJE NINIEJSZE WSPÓLNE STANOWISKO:

Artykuł 1

Celem Unii Europejskiej jest wzmocnienie międzynarodowego systemu nierozprzestrzeniania broni jądrowej poprzez działania sprzyjające pomyślnemu zakończeniu Konferencji przeglądowej 2005 Stron Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT).

Artykuł 2

Dla osiągnięcia celu określonego w art. 1, Unia Europejska:

a) przyczynia się do strukturalnego i wyważonego przeglądu funkcjonowania NPT na Konferencji przeglądowej 2005, w tym realizacji zobowiązań podjętych przez Państwa-Strony w ramach tego Układu oraz określenia dziedzin i środków, poprzez które należy dążyć do osiągnięcia dalszych postępów w przyszłości;

b) przyczynia się do osiągnięcia konsensusu na podstawie ram ustanowionych przez NPT poprzez wspieranie decyzji i rezolucji przyjętych na Konferencji przeglądowej i przedłużeniowej 1995 oraz Dokumentu końcowego Konferencji przeglądowej NPT 2000, oraz bierze pod uwagę sytuację obecną i promuje, między innymi, następujące kwestie zasadnicze:

- 1) podejmowanie wysiłków w celu zachowania integralności NPT i wzmocnienia jego wdrażania;
- 2) uznanie, że NPT jest wyjątkowym i niezastąpionym wielostronnym instrumentem, służącym utrzymaniu i wzmocnieniu pokoju, bezpieczeństwa i stabilności międzynarodowej, z uwagi na fakt, że tworzy on ramy prawne dla zapobiegania zwiększonemu rozprzestrzenianiu broni jądrowej, dalszego rozwoju systemu weryfikacji gwarantującego wyłącznie pokojowe wykorzystanie energii jądrowej przez państwa nie posiadające broni jądrowej oraz z uwagi na fakt, że stanowi on podstawowy fundament dążenia do rozbrojenia nuklearnego zgodnie z jego art. VI;
- 3) pracę na rzecz upowszechniania NPT;
- 4) podkreślanie bezwzględnej konieczności pełnego przestrzegania wszystkich postanowień NPT przez wszystkie Państwa-Strony;
- 5) wystosowanie apelu do wszystkich państw nie będących stronami NPT o podjęcie zobowiązań dotyczących nierozprzestrzeniania broni jądrowej i rozbrojenia oraz wezwanie tych państw, aby przystąpiły do Układu jako państwa nie posiadające broni jądrowej;
- 6) uznanie, że od czasu zakończenia Konferencji przeglądowej 2000 miały miejsce poważne wydarzenia w dziedzinie rozprzestrzeniania broni jądrowej;

7) podkreślanie konieczności wzmocnienia roli Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, jako ostatecznego arbitra, aby mogła ona podejmować stosowne działania w przypadku niewypełnienia obowiązków wynikających z NPT, zgodnie ze statutem Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA), w tym stosowania zabezpieczeń;

8) zwrócenie uwagi na potencjalne implikacje, jakie dla światowego pokoju i bezpieczeństwa miałyby wycofanie się z NPT. Zachęcanie do podjęcia działań zniechęcających do wycofania się z tego Układu;

9) w przypadku, gdy MAEA nie jest w stanie dać wystarczających gwarancji, że program jądrowy danego państwa dotyczy wyłącznie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, domaganie się zawieszenia współpracy w dziedzinie energii jądrowej z tym państwem do czasu, gdy Agencja będzie w stanie takich gwarancji udzielić;

10) wezwanie państw Bliskiego Wschodu do utworzenia w tym regionie strefy wolnej od broni jądrowej oraz innej broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, którą można by skutecznie monitorować, zgodnie z rezolucją w sprawie Bliskiego Wschodu przyjętą na Konferencji przeglądowej i przedłużeniowej 1995;

11) priorytetowe traktowanie wprowadzenia w życie systemu nierozprzestrzeniania broni jądrowej w regionie Morza Śródziemnego, z uwagi na to, że bezpieczeństwo w Europie jest związane z bezpieczeństwem w tym regionie;

12) uznanie stref wolnych od broni jądrowej utworzonych na podstawie dobrowolnych ustaleń pomiędzy państwami danego regionu za istotne dla pokoju i bezpieczeństwa;

13) podkreślanie konieczności zrobienia wszystkiego, co możliwe w celu zapobiegania ryzyku terroryzmu jądrowego, związanego z potencjalnym dostępem terrorystów do broni jądrowej lub materiałów jądrowych, które mogą być użyte do produkcji bomby rozpraszającej materiały radioaktywne oraz, w tym kontekście, podkreślanie konieczności wypełniania obowiązków wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 1540 (2004). Wzywanie do zwiększenia bezpieczeństwa źródeł wysoce promieniotwórczych. Wspieranie pod tym względem działań G8 i MAEA;

14) uznanie, że w świetle zwiększonego zagrożenia rozprzestrzenianiem broni jądrowej i terroryzmem, należy przyjąć Inicjatywę dotyczącą przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (PSI), Inicjatywę dotyczącą zmniejszenia globalnego zagrożenia (GTRI) oraz Inicjatywę partnerstwa globalnego G-8;

15) wezwanie do upowszechniania porozumień o zabezpieczeniach całkowitych i protokołów dodatkowych;

- 16) uznanie, że porozumienia o zabezpieczeniach całkowitych i protokoły dodatkowe mają hamujący wpływ na rozprzestrzenianie broni jądrowej i stanowią aktualny standard weryfikacji oraz kontynuowanie pracy na rzecz zwiększonego wykrywania ewentualnych naruszeń zobowiązań NPT;
- 17) działanie na rzecz uznania przez Radę Gubernatorów MAEA, że zawarcie porozumienia o zabezpieczeniach całkowitych oraz protokołu dodatkowego stanowi aktualny standard weryfikacji;
- 18) podkreślanie wyjątkowej roli, jaką pełni MAEA w zakresie weryfikacji czy państwa wywiązują się ze swoich zobowiązań dotyczących nierozprzestrzenienia broni jądrowej i pomaganie im, na ich prośbę, w zwiększaniu bezpieczeństwa materiałów i obiektów jądrowych oraz wzywanie państw do wspierania Agencji;
- 19) uznanie znaczenia odpowiednich i skutecznych kontroli wywozu zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 1540 (2004) oraz art. III ust. 2 NPT;
- 20) wdrożenie, na poziomie krajowym, skutecznych kontroli w zakresie wywozu, tranzytu, przeładunku i ponownego wywozu oraz stosowania odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych;
- 21) wprowadzenie w życie skutecznych sankcji karnych w celu powstrzymania nielegalnego wywozu, tranzytu i pośrednictwa oraz handlu, jak również związanych z nimi operacji finansowych, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 1540 (2004);
- 22) zachęcanie Komitetu Zanggera i Grupy Dostawców Sprzętu Jądrowego do dzielenia się swoimi doświadczeniami w zakresie kontroli wywozu, w taki sposób, aby wszystkie państwa skorzystały z ustaleń Komitetu Zanggera i wytycznych Grupy Dostawców Sprzętu Jądrowego (NSG);
- 23) wskazanie konieczności szybkiego wzmocnienia NSG w celu dostosowania ich do nowych wyzwań związanych z nierozprzestrzenianiem broni jądrowej;
- 24) wezwanie Państw-Stron Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych do działań na rzecz szybkiego sfinalizowania poprawionej Konwencji;
- 25) uznanie prawa Państw-Stron Układu NPT do wykorzystywania energii jądrowej do celów pokojowych, zgodnie z jego art. IV i z poszanowaniem jego art. I, II i III;
- 26) podkreślenie znaczenia kontynuowania współpracy międzynarodowej w celu umocnienia bezpieczeństwa jądrowego, bezpiecznego zarządzania odpadami i ochrony radiologicznej oraz wezwanie tych krajów, które jeszcze tego nie zrobiły, aby jak najszybciej przyjęły wszystkie stosowne konwencje i w pełni wywiązywały się z wynikających stąd zobowiązań;
- 27) odnotowanie, że Państwa-Strony NPT, zgodnie z jego art. IV, mogą uciekać się do wykorzystania energii jądrowej do celów pokojowych, między innymi w dziedzinach produkcji energii elektrycznej, przemysłu, zdrowia i rolnictwa;
- 28) zachęcanie do sformułowania gwarancji dostępu do usług związanych z paliwem jądrowym lub do samego paliwa, w stosownych warunkach;
- 29) przyjęcie do wiadomości sprawozdania grupy ekspertów MAEA w sprawie międzynarodowego podejścia do jądrowego cyklu paliwowego i promowanie wczesnego rozpoczęcia jego przeglądu przez MAEA;
- 30) dostrzegając zredukowanie uzbrojenia jądrowego, które nastąpiło od czasu zakończenia zimnej wojny, podkreślanie konieczności globalnej redukcji arsenału jądrowego w dążeniu do systematycznego i stopniowego rozbrojenia jądrowego w myśl art. VI NPT oraz przyjęcie z zadowoleniem, w tym kontekście, ratyfikacji w 2003 roku Traktatu Moskiewskiego przez Federację Rosyjską i Stany Zjednoczone Ameryki, jednocześnie zaznaczając konieczność dalszego zmniejszania ich arsenałów;
- 31) podkreślenie konieczności wprowadzenia w życie deklaracji prezydentów Rosji i Stanów Zjednoczonych z lat 1991-1992 dotyczących jednostronnych redukcji ich zapasów niestrategicznej broni jądrowej i wezwanie wszystkich krajów posiadających niestrategiczną broń jądrową do włączenia jej do ich ogólnego programu kontroli zbrojeń i procesu rozbrojenia, w celu jej zredukowania i zlikwidowania;
- 32) uznanie stosowania zasady nieodwracalności, która ma na celu wytyczenie kierunku dla wszystkich działań w dziedzinie rozbrojenia jądrowego i kontroli zbrojeń, jako wkładu w utrzymywanie i wzmacnianie międzynarodowego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności, uwzględniając te warunki;
- 33) uznanie znaczenia, z punktu widzenia rozbrojenia jądrowego, programów zniszczenia i likwidacji broni jądrowej oraz likwidacji materiałów rozszczepialnych zdefiniowanych w ramach Globalnego Partnerstwa G8;

- 34) podejmowanie wysiłków na rzecz przejrzystości, stanowiących dobrowolny środek zaufania służący wspieraniu dalszych postępów w dziedzinie rozbrajania;
- 35) Traktat o całkowitym zakazie prób jądrowych (CTBT) stanowi podstawowy element systemu rozbrojenia i nierozprzestrzeniania broni jądrowej, dlatego mając na celu jego jak najszybsze i bezwarunkowe wejście w życie, wezwanie państw, w szczególności tych wymienionych w załączniku II, do jego natychmiastowego i bezwarunkowego podpisania i ratyfikowania oraz, w oczekiwaniu na wejście wspomnianego Traktatu w życie, wezwanie wszystkich państw do przestrzegania moratorium i powstrzymania się od wszelkich działań sprzecznych ze zobowiązaniami i postanowieniami wspomnianego Traktatu. Podkreślenie znaczenia pracy wykonanej przez Komitet przygotowawczy Organizacji Traktatu o Całkowitym Zakazie Prób Jądrowych oraz aktywne wspieranie pracy Specjalnego Przedstawiciela państw, które ratyfikowały wspomniany Traktat, odpowiedzialnego za promowanie powszechnego przystąpienia do wspomnianego Traktatu;
- 36) wystosowanie apelu do Konferencji Rozbrojeniowej w sprawie natychmiastowego rozpoczęcia i jak najszybszego ukończenia prac nad niedyskryminującym i powszechnie stosowanym Traktatem dotyczącym zakazu produkcji materiałów rozszczepialnych do wyrobu broni jądrowej i innych wybuchowych urządzeń jądrowych, bez warunków wstępnych i uwzględniając treść sprawozdania specjalnego koordynatora i zawarty w nim mandat oraz, w oczekiwaniu na wejście w życie tego Traktatu, wezwanie wszystkich państw do ogłoszenia i utrzymania moratorium na produkcję materiałów rozszczepialnych do wyrobu broni jądrowej i innych wybuchowych urządzeń jądrowych. Unia Europejska z zadowoleniem przyjmuje działania tych państw spośród pięciu posiadających broń jądrową, które przyjęły wspomniane moratorium;
- 37) wystosowanie apelu do wszystkich zainteresowanych państw o podjęcie stosownych działań praktycznych służących zmniejszeniu ryzyka przypadkowej wojny jądrowej;
- 38) kontynuowanie analizy kwestii gwarancji bezpieczeństwa dla krajów nie posiadających broni jądrowej, będących stronami układu NPT;
- 39) wezwanie państw posiadających broń jądrową do potwierdzenia istniejących gwarancji bezpieczeństwa wymienionych przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych w rezolucji nr 984 (1995) oraz do podpisania i ratyfikowania odpowiednich protokołów dotyczących stref wolnych od broni jądrowej, opracowanych po zakończeniu wymaganych konsultacji, uznając, że strefy te są objęte gwarancjami bezpieczeństwa w postaci traktatów;
- 40) podkreślenie konieczności ogólnego rozbrojenia;
- 41) podkreślenie znaczenia upowszechniania i stosowania Konwencji o zakazie broni bakteriologicznej (biologicznej) i toksycznej (CIAB), Konwencji o zakazie broni chemicznej (CIAC) oraz konwencji, działań i inicjatyw przyczyniających się do kontroli broni konwencjonalnej;
- 42) wzywanie do upowszechniania i skutecznego stosowania Haskiego kodeksu postępowania przeciw rozprzestrzenianiu rakiet balistycznych;
- 43) pracę na rzecz rozwiązania problemów niestabilności i braku bezpieczeństwa regionalnego oraz sytuacji konfliktowych, które często dają początek licznym programom zbrojeniowym.

Artykuł 3

Działania podejmowane przez Unię Europejską do celów art. 2 obejmują:

- w odpowiednim przypadku, działania Prezydencji zgodnie z art. 18 Traktatu o Unii Europejskiej, mające na celu promowanie upowszechniania NPT;
- działania Prezydencji, zgodnie z art. 18 Traktatu o Unii Europejskiej, w odniesieniu do Państw-Stron NPT, mające na celu nakłonienie tych państw do wsparcia celów określonych w art. 2 niniejszego wspólnego stanowiska;
- dalszy proces uzgadniania przez Państwa Członkowskie projektów wniosków w sprawie kwestii merytorycznych przedkładanych w imieniu Unii Europejskiej do rozpatrzenia przez Państwa-Strony NPT, które mogłyby stanowić podstawę dla decyzji Konferencji przeglądowej 2005 dotyczącej NPT;
- oświadczenia Unii Europejskiej przekazane przez Prezydencję podczas debaty ogólnej oraz podczas debat w ramach trzech głównych komitetów.

Artykuł 4

Niniejsze wspólne stanowisko staje się skuteczne z dniem jego przyjęcia.

Artykuł 5

Niniejsze wspólne stanowisko zostaje opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 25 kwietnia 2005 r.

W imieniu Rady
J. ASSELBORN
Przewodniczący